بازتعریف اربعین در سیاست‌گذاری گردشگری مذهبی

یادداشت

انوشیروان محسنی بندپی
معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی

در سیاست‌گذاری عمومی، گاه مهم‌ترین فرصت‌های توسعه نه در کمبود منابع، بلکه در نوع نگاه ما به ظرفیت‌های موجود نهفته است. اربعین، امروز یکی از همین ظرفیت‌هاست؛ پدیده‌ای که از یک آیین فراتر رفته و به بزرگ‌ترین جریان داوطلبانه سفر مذهبی و فرهنگی در منطقه و یکی از بزرگ‌ترین اجتماعات سالانه جهان تبدیل شده است. میلیون‌ها زائر از ایران و ده‌ها کشور دیگر، در مدت کوتاهی از یک مسیر جغرافیایی مشترک عبور می‌کنند؛ مسیری که استان‌های غرب و جنوب‌غرب کشور را به کانون تعاملات انسانی، فرهنگی و اقتصادی تبدیل می‌کند.

با وجود این، هنوز در سیاست‌گذاری گردشگری ایران، اربعین بیش از آنکه به‌عنوان یک فرصت توسعه‌ای دیده شود، در قالب یک عملیات بزرگ اجرایی تعریف می‌شود. گویی مأموریت اصلی، تنها مدیریت تردد زائران، تأمین امنیت، حمل‌ونقل و خدمات‌رسانی است.

موفقیت جمهوری اسلامی ایران در مدیریت اربعین، یکی از دستاوردهای مهم نظام حکمرانی کشور در سال‌های اخیر است. افزایش ظرفیت پایانه‌های مرزی، هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی، حضور گسترده نیروهای امدادی و خدماتی، مشارکت کم‌نظیر مردم و شکل‌گیری شبکه گسترده موکب‌ها، تجربه‌ای ارزشمند از بسیج ظرفیت‌های ملی را رقم زده است. اما تجربه جهانی نشان می‌دهد که مدیریت موفق رویدادی با این عظمت، پایان مأموریت دولت نیست؛ بلکه آغاز مرحله‌ای است که در آن باید آثار اقتصادی، اجتماعی و توسعه‌ای آن رویداد برای جامعه میزبان خلق و تثبیت شود.

در ادبیات جدید سازمان جهانی گردشگری (UN Tourism)، موفقیت یک مقصد صرفاً با تعداد گردشگران یا زائران سنجیده نمی‌شود. معیار اصلی، میزان ارزشی است که حضور آنان برای اقتصاد محلی، اشتغال، سرمایه‌گذاری، حفظ میراث فرهنگی و ارتقای کیفیت زندگی جامعه میزبان ایجاد می‌کند. به همین دلیل بسیاری از کشورها رویکرد خود را از «مدیریت رویداد» به «مدیریت میراث رویداد» تغییر داده‌اند. یعنی تلاش می‌کنند آثار اقتصادی و اجتماعی یک رویداد، محدود به چند روز برگزاری آن نباشد و در قالب سرمایه‌گذاری، توسعه زیرساخت‌ها، رونق کسب‌وکارهای محلی و ارتقای جایگاه مقصد، در تمام سال استمرار یابد.

اگر از نگاه سیاست‌گذارانه و با کمی تساهل، اربعین را با همین معیار ارزیابی کنیم، باید بپذیریم که هنوز فاصله قابل توجهی میان ظرفیت موجود و دستاوردهای اقتصادی آن وجود دارد. هر سال میلیون‌ها زائر از استان‌های ایلام، کرمانشاه، خوزستان و دیگر استان‌های مسیر عبور می‌کنند، اما سهم اقتصاد محلی از این جریان عظیم، متناسب با حجم سفرها نیست.

بخشی از زائران، بدون اقامت مؤثر، بدون بازدید از جاذبه‌های تاریخی و طبیعی، بدون آشنایی با صنایع‌دستی، خوراک محلی یا دیگر ظرفیت‌های گردشگری از این مناطق عبور می‌کنند. در نتیجه، زمینه‌های اندکی وجود دارد تا بخش عمده منافع اقتصادی بالقوه این جریان سفر، به فرصت‌های پایدار اشتغال، سرمایه‌گذاری و توسعه منطقه‌ای تبدیل شود.

این وضعیت بیش از آنکه ناشی از کمبود امکانات باشد، محصول نوع سیاست‌گذاری است. طی سال‌های گذشته، از منظر مدیریت و سیاست‌گذاری، اربعین عمدتاً به عنوان یک فرآیند مدیریتی و لجستیکی سالانه مورد توجه قرار گرفته و کمتر در چارچوب سیاست‌های توسعه گردشگری، آمایش سرزمین و اقتصاد منطقه‌ای تحلیل شده است. در حالی که تجربه‌های موفق بین‌المللی نشان می‌دهد رویدادهای بزرگ مذهبی و فرهنگی، زمانی به پیشران توسعه تبدیل می‌شوند که برای آنها «حکمرانی مقصد» طراحی شود؛ حکمرانی‌ای که دولت، بخش خصوصی، تشکل‌های حرفه‌ای، جوامع محلی و نهادهای مدنی را در یک چارچوب مشترک گرد هم آورد.

برنامه هفتم پیشرفت، فرصت مناسبی برای این تغییر رویکرد فراهم کرده است. مواد ۸۲ و ۸۳ این قانون، با تأکید بر افزایش سهم گردشگری در اقتصاد ملی، توسعه زیرساخت‌های گردشگری، تسهیل سرمایه‌گذاری، واگذاری امور غیرحاکمیتی به بخش خصوصی و تشکل‌های حرفه‌ای، ارتقای کیفیت خدمات و افزایش تعاملات بین‌المللی، نشان می‌دهد که گردشگری دیگر صرفاً یک فعالیت فرهنگی نیست، بلکه یکی از پیشران‌های رشد اقتصادی کشور محسوب می‌شود. از این منظر، اربعین به عنوان رویدادی با ارزش‌های فراملی معنوی، سیاسی و فرهنگی، درعین حال می‌تواند یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های تحقق اهداف برنامه هفتم باشد.

> اربعین، امروز صرفاً یک رویداد مذهبی یا حتی یک عملیات گسترده خدماتی نیست؛ آزمونی برای سنجش بلوغ نظام سیاست‌گذاری بویژه در حوزه سیاست‌گذاری گردشگری مذهبی ایران است

از سوی دیگر، سیاست‌های کلی نظام در حوزه اقتصاد مقاومتی نیز برون‌گرایی اقتصاد، توسعه صادرات خدمات، مردمی‌سازی اقتصاد و استفاده از مزیت‌های منطقه‌ای تأکید دارد. سیاست‌های کلی آمایش سرزمین هم، توسعه متوازن مناطق، بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی و تقویت پیوندهای اقتصادی میان استان‌ها را مورد توجه قرار داده است.

اربعین، نقطه تلاقی همه این سیاست‌هاست. زیرا در یک زمان واحد، هم امکان رونق اقتصاد محلی را فراهم می‌کند، هم زمینه توسعه خدمات گردشگری را مهیا می‌سازد، هم سرمایه اجتماعی را تقویت می‌کند و هم ظرفیت‌های دیپلماسی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را به نمایش می‌گذارد.

از سوی دیگر، نقش بخش خصوصی در توسعه این ظرفیت، هنوز کمتر از حد انتظار است. تجربه نشان داده است که توسعه گردشگری با اتکای صرف به منابع دولتی امکان‌پذیر نیست. دولت باید بیش از آنکه مجری باشد، سیاست‌گذار و تسهیل‌گر باشد؛ محیطی باثبات برای سرمایه‌گذاری فراهم کند، فرآیندهای صدور مجوز را تسهیل کند، مشوق‌های هدفمند ارائه دهد و زمینه حضور سرمایه‌گذاران در حوزه اقامت، حمل‌ونقل، خدمات گردشگری، فناوری‌های نوین و بازاریابی را فراهم آورد. در کنار بخش خصوصی، تشکل‌های حرفه‌ای، انجمن‌های صنفی، سمن‌ها، موکب‌ها و جوامع محلی، مهم‌ترین سرمایه اجتماعی این کریدور هستند.

تجربه اربعین نشان داده است که مشارکت مردمی، مهم‌ترین مزیت ایران در مدیریت این رویداد است. مدیریت و سیاست‌گذاری آینده برای این رویداد بزرگ، باید این ظرفیت را از سطح همکاری‌های صرفاً اجرایی، به سطح مشارکت در تصمیم‌سازی و مدیریت مقصد ارتقا دهد.

توسعه بوم‌گردی، حمایت از صنایع‌دستی، تقویت کسب‌وکارهای کوچک، آموزش جوامع میزبان و شبکه‌سازی میان فعالان محلی، بخشی از این رویکرد است.

نکته مهم دیگر، ضرورت ارتقای همکاری‌های ایران و عراق در قالب دیپلماسی گردشگری است. امروز همکاری دو کشور عمدتاً بر هماهنگی‌های اجرایی ایام اربعین متمرکز است، در حالی که می‌توان با طراحی یک برنامه مشترک، مسیر اربعین را بیش از پیش به کریدور گردشگری مذهبی و فرهنگی منطقه تبدیل کرد. تعریف بسته‌های سفر مشترک، استانداردسازی خدمات، تبادل تجربه‌های مدیریتی، تسهیل سرمایه‌گذاری، معرفی میراث فرهنگی دو کشور و مانند اینها، می‌تواند اربعین را از یک رویداد خاص در زمان خاص، به بستری برای توسعه پایدار گردشگری در منطقه تبدیل کند.

تحقق این اهداف، نیازمند یک تغییر بنیادین در «حکمرانی» اربعین است. پیشنهاد می‌شود وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی با همکاری سایر دستگاه‌های مسئول، استانداری‌های مسیر، بخش خصوصی، تشکل‌های حرفه‌ای و نمایندگان جوامع محلی، «سند ملی توسعه کریدور گردشگری اربعین» را تدوین کند.

این سند باید فراتر از برنامه‌های اجرایی سالانه، اهداف بلندمدت، تقسیم کار نهادی، نظام تأمین مالی، شاخص‌های ارزیابی، نقش ذی‌نفعان و سازوکار پایش و ارزیابی را مشخص کند. در چنین چارچوبی، هر استان مسیر، نه صرفاً محل عبور زائر، بلکه مقصدی با هویت، مزیت و برنامه توسعه گردشگری مذهبی خواهد بود.

اربعین، امروز صرفاً یک رویداد مذهبی یا حتی یک عملیات گسترده خدماتی نیست؛ آزمونی برای سنجش بلوغ نظام سیاست‌گذاری بویژه در حوزه سیاست‌گذاری گردشگری مذهبی ایران است.

اگر بتوانیم از نگاه بخشی و فصلی به این رویداد عظیم عبور کنیم و آن را در چارچوب یک کریدور توسعه گردشگری مذهبی، با مشارکت دولت، بخش خصوصی، تشکل‌های حرفه‌ای، جوامع محلی و همکاری‌های منطقه‌ای بازتعریف کنیم، اربعین می‌تواند به یکی از موفق‌ترین الگوهای پیوند میان معنویت، سرمایه اجتماعی و توسعه اقتصادی در کشور تبدیل شود.

آینده گردشگری ایران، بیش از آنکه در انتظار خلق مزیت‌های جدید باشد، در گرو آن است که مزیت‌های بزرگ موجود را با حکمرانی هوشمندانه، مشارکت‌محور و توسعه‌گرا به سرمایه‌ای پایدار برای کشور تبدیل کنیم؛ و اربعین، بی‌تردید، مهم‌ترین فرصت پیش‌روی ما برای آغاز این تحول در سیاست‌گذاری گردشگری ایران است.

آگهی فراخوان استعلام ارزیابی کیفی

وزارت راه و شهرسازی
شرکت عمران شهر جدید پردیس

کد: ۷-۴۰۵-۲۰۰-ر | نوبت: اول

شرکت عمران شهر جدید پردیس در نظر دارد براساس صورتجلسه شماره ۱۱۲۲/۲۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۹ هیأت‌مدیره شرکت عمران شهر جدید پردیس به استناد آیین‌نامه اجرایی بند "ج" ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات نسبت به تهیه لیست کوتاه از پیمانکاران واجد شرایط مطابق موضوع بند ۱ نماید. لذا باتوجه به‌آگهی فراخوان عمومی در تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۳ و تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ مناقصه‌گران صلاحیت‌دار درزمینه موضوع ارزیابی می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام ارزیابی کیفی به‌شرح ذیل به سامانه ستاد مراجعه و اسناد مربوطه را دریافت و پس از تکمیل همراه با اسناد و مدارک خواسته شده را در سامانه ستاد بارگذاری نمایند:

۱- موضوع: تهیه لیست کوتاه برای انتخاب پیمانکاران واجد شرایط درخصوص ساخت و تکمیل پروژه‌های مسکن مهر،اجرای واحدهای مسکونی در طرح اقدام ملی و نهضت ملی و اجرای محوطه‌سازی و آماده‌سازی و همچنین اجرای دیوارهای حائل و کلیه کارهای پروژه‌های روبنایی اعم از درمانی، آموزشی، فرهنگی، مذهبی، انتظامی، بسیج، ورزشی، تجاری، پل‌های عابر پیاده- هوایی، نرده و حفاظ و حصار و ... (ساختمان و محوطه) و کارهای مرتبط در کلیه فازها

۲- نوع فراخوان: استعلام ارزیابی کیفی مناقصه‌گران

۳- شماره ثبت در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) ۲۰۰۵۰۰۱۰۹۸۰۰۰۰۰۹ است. کلیه مراحل از دریافت و بارگذاری اسناد استعلام ارزیابی کیفی و بازگشایی پاکت‌ها از طریق سامانه ستاد (www.setadiran.ir) انجام خواهد شد. لازم است درصورت عدم‌عضویت در سامانه مذکور، اقدام به ثبت‌نام و اخذ کدرهگیری نمایند و سپس با دفتر ثبت‌نام، به‌شماره تلفن ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ تماس حاصل نمایند و به‌آدرس: تهران- بلوار کشاورز- خیابان شهید نادری- جنب کوچه حجت‌دوست- پلاک ۱۵ مراجعه و مراحل دیگر، که شامل دریافت گواهی امضای الکترونیکی دولت و همچنین مدارک فاقد مهرو امضای الکترونیکی صاحبان مجاز، مشروط و مخدوش ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۴- نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار: شهر جدید پردیس، فاز یک، ضلع شمال میدان عدالت، خیابان عمران، شرکت عمران شهر جدید پردیس. تلفن: ۷۴۹۰۲، داخلی ۲۰۳ و ۲۱۱.

۵- مبلغ برآورد اولیه: براساس آخرین ابلاغ مصوبات معاونت مسکن و ساختمان و شورای مسکن در خصوص مسکن مهر، اقدام ملی و نهضت ملی مسکن همچنین آخرین فهرست‌بهای ابلاغی مربوطه (براساس نوع پروژه)

۶- مجوز فعالیت: گواهی صلاحیت پیمانکاری معتبر از سازمان برنامه‌وبودجه کشور (رشته ابنیه و راه پایه‌های ۲،۳،۴،۵ و۱) به‌صورت توأم دارای ظرفیت آزاد (تعداد و ریالی).

۷- در اجرای ماده ۲ آیین‌نامه راهکارهای افزایش ضمانت اجرایی و تقویت حسابرسی و سنجش توان مناقصه‌گر ارائه صورت‌های مالی حسابرسی‌شده سال ۱۴۰۳ در پاکت "اسناد استعلام ارزیابی کیفی" الزامی‌است. درصورت عدم‌ارائه مدارک مربوط به‌حسابرسی، مناقصه‌گر از فرآیند مناقصه حذف می‌گردد.

۸- این آگهی به‌منظور ارزیابی کیفی مناقصه‌گران جهت تهیه لیست کوتاه انتشار یافته لذا پس از ارزیابی کیفی، مناقصه‌گران واجد شرایط و کسب امتیاز حداقل ۶۰ در فرآیند ارزیابی درصورت نیاز از آنها در مراحل بعدی دعوت به‌عمل می‌آید.

۹- دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی از سامانه ستاد: از ساعت ۰۸:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۳ تا ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۰.

۱۰- آخرین مهلت ارسال پاسخ استعلام (بارگذاری اسناد) در سامانه: تا ساعت ۱۳:۰۰ روز یک‌شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۵.

۱۱- زمان و محل بازگشایی پاکت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۰۹:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۶، در سالن اجتماعات شرکت عمران شهر جدید پردیس.

۱۲- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد استعلام ارزیابی کیفی مندرج است.

روابط عمومی شرکت عمران شهر جدید پردیس

آگهی فراخوان استعلام ارزیابی کیفی

وزارت راه و شهرسازی
شرکت عمران شهر جدید پردیس

کد: ۵-۴۰۵-۲۰۰-ر | نوبت: اول

شرکت عمران شهر جدید پردیس در نظر دارد براساس صورتجلسه شماره ۱۱۲۲/۲۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۹ هیأت‌مدیره شرکت عمران شهر جدید پردیس به استناد آیین‌نامه اجرایی بند "ج" ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات نسبت به تهیه لیست کوتاه از شرکت‌های آسانسوری واجد شرایط مطابق موضوع بند ۱ نماید. لذا باتوجه به‌آگهی فراخوان عمومی در تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۳ و تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۴ مناقصه‌گران صلاحیت‌دار درزمینه موضوع ارزیابی می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام ارزیابی کیفی به‌شرح ذیل به سامانه ستاد مراجعه و اسناد مربوطه را دریافت و پس از تکمیل همراه با اسناد و مدارک خواسته شده را در سامانه ستاد بارگذاری نمایند:

۱- موضوع: تهیه لیست کوتاه برای انتخاب شرکت‌های آسانسوری واجد شرایط درخصوص کارهای مربوط با آسانسور در کلیه فازها

۲- نوع فراخوان: استعلام ارزیابی کیفی مناقصه‌گران

۳- شماره ثبت در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) ۲۰۰۵۰۰۱۰۹۸۰۰۰۰۱۱ است. کلیه مراحل از دریافت و بارگذاری اسناد استعلام ارزیابی کیفی و بازگشایی پاکت‌ها از طریق سامانه ستاد (www.setadiran.ir) انجام خواهد شد. لازم است درصورت عدم‌عضویت در سامانه مذکور، اقدام به ثبت‌نام و اخذ کدرهگیری نمایند و سپس با دفتر ثبت‌نام، به‌شماره تلفن ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ و دفتر مرکز به‌شماره تلفن ۱۴۵۶ تماس حاصل نمایند و به آدرس: تهران- بلوار کشاورز- خیابان شهید نادری- جنب کوچه حجت‌دوست- پلاک ۱۵ می‌باشد، را نیز انجام دهند. به مدارک واصله خارج از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت و همچنین مدارک فاقد مهرو امضای الکترونیکی صاحبان مجاز، مشروط و مخدوش ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۴- نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار: شهر جدید پردیس، فاز یک، ضلع شمال میدان عدالت، خیابان عمران، شرکت عمران شهر جدید پردیس. تلفن: ۷۴۹۰۲، داخلی ۲۰۳ و ۲۱۱

۵- مبلغ جهت امتیازدهی ارزیابی کیفی ۴۲۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (چهارصدو بیست میلیارد) ریال

۶- مجوز فعالیت: ۱-پروانه کسب از اتحادیه آسانسور ۲-گواهی عضویت در اتحادیه آسانسور و پله برقی ۳- گواهی طراحی و مونتاژ آسانسور از وزارت صنایع و معادن

۷- در اجرای ماده ۲ آیین‌نامه راهکارهای افزایش ضمانت اجرایی و تقویت حسابرسی و سنجش توان مناقصه‌گر ارائه صورت‌های مالی حسابرسی‌شده سال ۱۴۰۳ در پاکت "اسناد استعلام ارزیابی کیفی" الزامی‌است. درصورت عدم‌ارائه مدارک مربوط به‌حسابرسی، مناقصه‌گر از فرآیند مناقصه حذف می‌گردد.

۸- این آگهی به‌منظور ارزیابی کیفی مناقصه‌گران جهت تهیه لیست کوتاه انتشار یافته لذا پس از ارزیابی کیفی، مناقصه‌گران واجد شرایط و کسب امتیاز حداقل ۶۰ در فرآیند ارزیابی درصورت نیاز از آنها در مراحل بعدی دعوت به‌عمل می‌آید.

۹- دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی از سامانه ستاد: از ساعت ۰۸:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۳ تا ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۰

۱۰- آخرین مهلت ارسال پاسخ استعلام (بارگذاری اسناد) در سامانه: تا ساعت ۱۳:۰۰ روز یک‌شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۵

۱۱- زمان و محل بازگشایی پاکت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۱:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۶، در سالن اجتماعات شرکت عمران شهر جدید پردیس

۱۲- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد استعلام ارزیابی کیفی مندرج است.

روابط عمومی شرکت عمران شهر جدید پردیس

IRAN DAILY
www.newspaper.iran-daily.com
1877